Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

B&W

Voordracht voor de College vergadering van 16 december 2025

Portefeuille: Sociale Zaken

Agendapunt: B3

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Wijziging Woonkostentoeslag vanwege wijziging Wet op de huurtoeslag

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van het feit dat de Wet op de huurtoeslag (Wht) per 1/1/2026 wijzigt, en dat deze wijziging consequenties heeft voor de Amsterdamse regeling Woonkostentoeslag (WKT), die onderdeel uitmaakt van de Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Amsterdam;

2. Kennis te nemen van het feit dat de informatie vanuit het Rijk over de nieuwe Wet op de huurtoeslag op een aantal punten pas laat beschikbaar is gekomen, maar dat toch gestuurd is op invoering per 1/1/2026, met name om het aantal WKT-verrekeningen in 2026 voor burgers tot een minimum te beperken;

3. In te stemmen met het wijzigen van de Woonkostentoeslag door de artikelen 1 (Begripsbepaling), 5 (Financiële draagkracht), 9 (Woonkostentoeslag) en de toelichting op deze artikelen in de Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Amsterdam te wijzigen zoals aangegeven in het wijzigingsbesluit (bijlage 1) onder Artikel I.
Waarbij de belangrijkste wijzigingen in deze beleidsregels zijn:

a. Wanneer een aanvrager een huurwoning bewoont waarvan de kale huur lager is dan of gelijk is aan de maximale huurgrens van artikel 13 lid 1a van de Wet op de huurtoeslag, dan geldt de huurtoeslag als een voorliggende voorziening die als toereikend wordt beschouwd en is er geen recht op woonkostentoeslag;

b. Wanneer een aanvrager een huurwoning bewoont waarvan de kale huur hoger is dan de maximale huurgrens van artikel 13 lid 1a van de Wet op de huurtoeslag, dan wordt voor de berekening van de WKT een percentage van 60% van de draagkracht bijzondere bijstand gehanteerd;

c. Servicekosten maken vanaf 1/1/2026 geen deel meer uit van de berekening van de hoogte van de huurtoeslag, en worden ook niet meer meegenomen in de berekening van de woonkostentoeslag voor huurders;

d. In de bestaande regels voor woonkostentoeslag wordt geen rekening gehouden met het feit dat voor jongeren (2025: tot 23 jaar, 2026: tot 21 jaar) een lagere maximale huurgrens geldt. Ook in de nieuwe regels voor woonkostentoeslag wordt hier geen rekening mee gehouden;

e. In de toelichting op de zgn. verhuisplicht van art. 9.1 lid 3 van de Beleidsregels bijzondere bijstand is een aantal voorbeelden toegevoegd, zodat concreter wordt wat van de ontvanger van woonkostentoeslag kan worden gevraagd;

4. Ermee in te stemmen dat besluit 3 in werking treedt op 1 januari 2026;

Kernboodschap

Vanaf 1 januari 2026 wijzigt de Wet op de huurtoeslag. Dit heeft consequenties voor de Amsterdamse Woonkostentoeslag. Daarom wordt deze per 1 januari 2026 aangepast. Dit vereist een collegebesluit.
Deze wijziging van de Wet op de huurtoeslag en de Amsterdamse Woonkostentoeslag betekent:
- Huurders met een huur tot de maximale huurgrens (in 2026: 932,93 per maand) en een laag inkomen krijgen volledige huurtoeslag. Woonkostentoeslag is daarom niet mogelijk (staand beleid);
- Huurders met een huur hoger dan deze maximale huurgrens kunnen huurtoeslag ontvangen voor het deel tot 932,93. Voor het huurdeel daarboven kan recht bestaan op woonkostentoeslag.

Bestuurlijke achtergrond

De Woonkostentoeslag (WKT) geeft financiële ondersteuning aan burgers die door een plotselinge en onvoorziene terugval in het inkomen de huur of hypotheekrente van hun woning tijdelijk niet meer kunnen betalen. De WKT maakt onderdeel uit van de bijzondere bijstand, gebaseerd op artikel 35 van de Participatiewet.
De gemeente heeft op verschillende aspecten van de bijzondere bijstand de ruimte om gemeentelijk beleid vast te leggen door middel van het vaststellen van beleidsregels bijzondere bijstand. Dit is een bevoegdheid van het college.
De huurtoeslag is een zgn. voorliggende voorziening voor de WKT, wat wil zeggen dat geen WKT mag worden verstrekt voor dat deel van de woonkosten waar huurtoeslag voor mogelijk is.
Aangezien de wijziging van de Wet op de huurtoeslag per 1/1/2026 consequenties heeft voor de WKT voor huurders, moeten de beleidsregels bijzondere bijstand worden aangepast.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

- artikel 4: 81 Algemene wet bestuursrecht
- artikel 108 Gemeentewet
- artikel 35 Participatiewet

Onderbouwing besluit

Ad 1. Kennis te nemen van het feit dat de Wet op de huurtoeslag per 1/1/2026 wijzigt, en dat deze wijziging consequenties heeft voor de Amsterdamse regeling Woonkostentoeslag (WKT), die onderdeel uitmaakt van de Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Amsterdam;
Met ingang van 1 januari 2026 wijzigt de Wet op de huurtoeslag. Dit heeft consequenties voor de woonkostentoeslag (WKT) voor huurders. Om die reden moet met ingang van 1/1/2026 de WKT voor huurders (plm. 350 personen) worden herberekend en aangepast of beëindigd, en moeten de Beleidsregels bijzondere bijstand, waar de woonkostentoeslag in is opgenomen, worden gewijzigd. Dit laatste vereist een collegebesluit.
De wijziging van de Wet op de huurtoeslag houdt in dat er met ingang van 1 januari 2026 geen maximum meer is gesteld aan de hoogte van het bedrag aan huur om in aanmerking te komen voor huurtoeslag. Voor de WKT betekent dit het volgende:
- Huurders met een huur lager dan/gelijk aan de maximale huurgrens (in 2026: 932,93 per maand) en een laag inkomen krijgen volledige huurtoeslag. Om die reden hebben zij geen recht op woonkostentoeslag (staand beleid);

- Huurders met een huur hoger dan deze maximale huurgrens kunnen huurtoeslag ontvangen voor het deel tot 932,93. Voor het huurdeel daarboven kan recht bestaan op WKT.

Ad 2. Kennis te nemen van het feit dat de informatie vanuit het Rijk over de nieuwe Wet op de huurtoeslag op een aantal punten pas laat beschikbaar is gekomen, maar dat toch gestuurd is op invoering per 1/1/2026, met name om het aantal WKT-verrekeningen in 2026 voor burgers tot een minimum te beperken;
Aangezien het Rijk (Dienst Toeslagen) pas op 20 november 2025 de proefberekeningen en aanvraagmogelijkheid voor de huurtoeslag 2026 heeft opengezet en op 25 november de rekenbedragen voor 2026 openbaar heeft gemaakt, was de voorbereidingstijd voor deze wijziging van de WKT erg krap. Met name het ontwikkelen en testen van de rekenmethode voor de nieuwe WKT/huur was van belang.
Deze rekenmethode is eind november getoetst aan de proefberekeningen van de Dienst Toeslagen, en bleek goed toepasbaar voor de Amsterdamse situatie. Cruciaal in de nieuwe berekening is dat de draagkracht op inkomen van degene die WKT aanvraagt niet voor 100% wordt meegerekend (zoals in de huidige WKT het geval is), maar voor 60% [1].

Zodra duidelijkheid bestond over de rekenmethode is ingezet op 1 januari 2026 als ingangsdatum. De belangrijkste reden hiervoor is dat deze wijziging van de WKT om relatief grote bedragen gaat (plm. 170.000,- besparing per maand), en verrekening achteraf van teveel ontvangen woonkostentoeslag voor veel onzekerheid kan zorgen bij de betreffende Amsterdammers.

In week 48 is aan de betrokkenen (plm. 350 personen met WKT/huur) een persoonlijke brief gestuurd waarin hen is verteld dat zij uiterlijk 4 januari 2026 huurtoeslag moeten aanvragen omdat hun WKT met ingang van 2026 wordt verlaagd. Verder zijn of worden de betrokkenen gebeld voor een mondelinge toelichting in week 50 en 51.
Hiernaast zijn de Buurtteams op de hoogte gesteld van deze informatie, evenals andere professionals zoals bewindvoerders.
Dienst Toeslagen heeft aangegeven dat burgers die uiterlijk 4 januari 2026 hun huurtoeslag 2026 aanvragen, deze begin januari ontvangen, vóór de betaaldatum WKT van WPI.
Mocht in januari blijken dat er burgers zijn met WKT/huur die niet in staat zijn geweest om tijdig huurtoeslag aan te vragen, dan wordt in voorkomende gevallen naar een maatwerkoplossing gezocht.

Ad 3. In te stemmen met het wijzigen van de Woonkostentoeslag door de artikelen 1 (Begripsbepaling), 5 (Financiële draagkracht), 9 (Woonkostentoeslag) en de toelichting op deze artikelen in de Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Amsterdam te wijzigen zoals aangegeven in het wijzigingsbesluit (bijlage 1) onder Artikel I.
Waarbij de belangrijkste punten in deze beleidsregels zijn:

a. Wanneer een aanvrager een huurwoning bewoont waarvan de kale huur lager dan of gelijk is aan de maximale huurgrens van artikel 13 lid 1a Wet op de huurtoeslag, dan geldt de huurtoeslag als een voorliggende voorziening die als toereikend wordt beschouwd, en is er geen recht op woonkostentoeslag;
Huurders met huurtoeslag waren tot nog toe uitgesloten van de WKT, aangezien de huurtoeslag als een toereikende voorliggende voorziening voor de bijzondere bijstand/WKT werd beschouwd. Nu huurders met een huur boven de maximale huurgrens met ingang van 1/1/2026 ook recht krijgen op huurtoeslag, maar slechts voor een gedeelte van de huur, wordt het uitgangspunt losgelaten dat het ontvangen van huurtoeslag en het ontvangen van WKT elkaar volledig uitsluiten. Dit uitgangspunt wordt vervangen door de regel dat wanneer een aanvrager een huurwoning bewoont waarvoor de kale huur lager dan of gelijk is aan de maximale huurgrens (zie artikel 13 lid 1a Wht), de huurtoeslag als een toereikende voorliggende voorziening wordt beschouwd.

b. Wanneer een aanvrager een huurwoning bewoont waarvan de kale huur hoger is dan de maximale huurgrens, dan wordt voor de berekening van de WKT een percentage van 60% van de draagkracht bijzondere bijstand gehanteerd;
In de huidige WKT-regels wordt dat deel van het inkomen van de aanvrager dat boven de standaard inkomensvrijlating voor bijzondere bijstand uitkomt, voor 100% als draagkracht meegerekend. Uit berekeningen bleek echter dat dit percentage nadelig zou uitpakken voor degenen met WKT volgens de regels van de nieuwe Wht.
Zodra de implicaties van de nieuwe Wht op de WKT helder werden, is daarom allereerst gewerkt aan een nieuwe rekenmethode voor het berekenen van de nieuwe WKT. Hier is als werkwijze uitgekomen dat de draagkracht op inkomen van degene die WKT aanvraagt niet meer voor 100% wordt meegerekend, maar voor 60%. Wanneer dit percentage wordt gehanteerd, valt de berekening in verreweg de meeste gevallen neutraal of positief uit voor de ontvangers van (huurtoeslag en) WKT. Wanneer dit niet het geval is, kan maatwerk worden toegepast.
Deze 60% draagkracht geldt alleen voor WKT/huur. Voor WKT/eigen woning en voor bijzondere bijstand voor andere kostensoorten blijft het geldende draagkrachtpercentage voor de bijzondere bijstand ongewijzigd.

c. Servicekosten maken vanaf 1/1/2026 geen deel meer uit van de berekening van de hoogte van de huurtoeslag, en worden ook niet meer meegenomen in de berekening van de woonkostentoeslag voor huurders;
Tot nog toe werd in de Wet op de huurtoeslag rekening gehouden met een bedrag voor servicekosten van 48,-, en dit bedrag maakte ook onderdeel uit van de berekening van de woonkostentoeslag. Nu het bedrag in de Wht is vervallen, is het voorstel dit ook voor de WKT/huur te doen. Bij de nieuwe rekenmethode voor de woonkostentoeslag zoals hierboven genoemd onder besluit 3b (de 60% draagkracht) is hier al rekening mee gehouden.
Voor degenen met WKT/eigen woning wordt gerekend met o.a. een forfaitair bedrag voor overige eigenaarslasten, waar de servicekosten onderdeel van uitmaken. Dit blijft ongewijzigd.

d. In de bestaande regels voor woonkostentoeslag wordt geen rekening gehouden met het feit dat voor jongeren (2025: tot 23 jaar, 2026: tot 21 jaar) een lagere maximale huurgrens geldt. Ook in de nieuwe regels voor woonkostentoeslag wordt hier geen rekening mee gehouden;
In artikel 13 lid 1 van de Wet op de huurtoeslag worden twee bedragen genoemd voor de maximale huurgrens:
- een bedrag van 932,93 per maand (bedrag 2026) wanneer de huurder 21 jaar of ouder is, of wanneer de huurder, diens partner of de medebewoner jonger dan 21 jaar is, en een handicap heeft; of
- 477,20 per maand (bedrag 2026) in de overige gevallen.
Tot nog toe is bij de woonkostentoeslag nooit rekening gehouden met deze lagere huurgrens voor jongeren. Het voorstel is om dit ook in de nieuwe regels niet te doen. Het maakt de regeling ingewikkelder, en bij het woningaanbod voor jongeren wordt rekening gehouden met hun vaak lagere inkomen. Daardoor komt het in de praktijk vrijwel niet voor dat jongeren jonger dan 21 jaar in aanmerking komen voor woonkostentoeslag.

e. In de toelichting op de zgn. verhuisplicht van art. 9.1 lid 3 van de Beleidsregels bijzondere bijstand is een aantal voorbeelden toegevoegd, zodat concreter wordt wat van de ontvanger van woonkostentoeslag kan worden gevraagd;
Aan toekenning en eventuele verlenging van de woonkostentoeslag is de verplichting verbonden dat de aanvrager zijn of haar best doet om goedkopere passende woonruimte te vinden of op een andere manier het inkomen en de woonlasten meer met elkaar in evenwicht te brengen, waardoor er geen woonkostentoeslag meer nodig is.
Om burgers en professionals meer inzicht te geven in manieren om te sturen op uitstroom uit de woonkostentoeslag worden in de toelichting op de beleidsregels een aantal voorbeelden genoemd:
- herbeoordeling van de huurprijs vragen bij de landelijke of de gemeentelijke Huurcommissie;
- actief zoeken via het puntenstelsel en verhuizen naar een goedkopere woning binnen of buiten

Amsterdam;
- (beter) betaald werk zoeken of meer uren gaan werken.

Ad 4. Ermee in te stemmen dat besluit 3 in werking treedt op 1 januari 2026;
Omdat de wijziging van de Wet op de huurtoeslag ingaat op 1 januari 2026, is het wenselijk dat ook deze wijziging van de woonkostentoeslag ingaat op die datum.

[1] Deze 60% draagkracht geldt alleen voor WKT/huur. Voor WKT/eigen woning en voor bijzondere bijstand voor andere kostensoorten blijft het geldende draagkrachtpercentage bijzondere bijstand ongewijzigd.

Duurzaamheid

Niet van toepassing: Dit voorstel gaat over de effecten van een wetswijziging (Wet op de huurtoeslag) op een regeling om Amsterdammers met een (tijdelijk) laag inkomen in staat te stellen hun woonkosten te kunnen blijven betalen (woonkostentoeslag). Dit heeft geen gevolgen voor duurzaamheid.

Participatie

In Q1 2026 wordt een presentatie gegeven aan de Adviesraad Participatiewet over de bijzondere bijstand. Deze wijziging van de woonkostentoeslag wordt hierin meegenomen.

Financiële onderbouwing

Consequenties gedekt? Ja
Overige toelichting
De wetswijziging resulteert in een besparing op de uitgaven voor bijzondere bijstand m.b.t. woonkostentoeslag in 2026. Deze besparing wordt geraamd op 2 miljoen structureel en kan worden aangewend ter vermindering van de tekorten op de bijzondere bijstand.

Conclusie
De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren lijst van besluiten en in de dagmail voor de gemeenteraad.

Buiten de gemeente: Publicatie in het Gemeenteblad en consolidatie op www.overheid.nl.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-080652	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-081266	BEKENDMAKEN Wijzigingsbesluit Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Amsterdam.docx (msw12)
AD2025-081504	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten